

Sociální sítě

Která společnost vlastní Instagram?

- Facebook
- Google
- Microsoft
- Huawei

Instagram vznikl v roce 2010. V roce 2012 byl koupen Facebookem. Facebook dnes vlastní také například WhatsApp nebo Oculus (firma vyrábějící brýle na virtuální realitu). Celá společnost FACEBOOK je 6. nejhodnotnější společností na světě (podle tržní kapitalizace - pronásobením ceny akcií s jejich počtem)

Jaké parametry sociální sítě zohledňují při výběru zobrazovaného obsahu?

- Všechny odpovědi jsou správné
- Na jaký typ příspěvků reagujete
- S jakými přáteli nejčastěji komunikujete
- Jak dlouho se díváte na konkrétní fotky

Sociální sítě nám nemohou zobrazit všechno. Proto probíhá důkladný výběr příspěvků, které mají největší šanci nás zaujmout a kterými se sociální síť snaží upoutat vaši pozornost. Zohledňuje se přitom náš věk, pohlaví, stránky, které sledujeme, všechny tři další odpovědi na tuto otázku a mnoho dalšího

https://www.idnes.cz/technet/internet/facebook-newsfeed-personalizace-vysvetleni.A160120_091613_sw_internet_pka

Která sociální síť jako první přišla se „stories“?

- Snapchat
- Instagram
- Facebook
- WhatsApp

Bylo to v roce 2013. Po zhruba třech letech (2016-2017) se brzy po sobě tato funkcionality rozšířila například do Instagramu, Messengeru, Facebooku, Skype nebo YouTube.

<https://www.socialmediatoday.com/news/the-rise-of-the-story-format-infographic/516143/>

Z jaké země pochází tvůrci TikTok?

- Čína
- Japonsko
- USA
- Indie

Vlastníkem Tik Tok je čínská společnost ByteDance, která v roce 2017 koupila společnost musical.ly.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/TikTok>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Jaká sociální síť je nejpoblárnější v Rusku?

- VKontakte
- Moi Mir
- Facebook
- Instagram

Kromě Ruska vede tato sociální síť také v Bělorusku, Kazachstánu a Moldavsku. V České republice ji jako alternativu k Facebooku používá například web Aeronet nebo někteří politici, kteří mají k Rusku blízko.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Vk.com>

Jaký typ zpráv se nejvíce šíří na sociálních sítích?

- Lživé o politice
- Pravdivé o politice
- Lživé o jiných tématech
- Pravdivé o jiných tématech

Nepravdivé zprávy mají podle studie zhruba o 70 % větší šanci být sdíleny než pravdivé. Drobný rozdíl je patrný mezi zprávami na politická a jiná témata. Za důvod je považována větší zajímavost a více emocí vyvolaných lživými zprávami.

https://www.idnes.cz/technet/veda/nepravdivé-zprávy-se-síri-rychleji-nez-pravdivé-twitter-studie-science-mit-vosoughi.A180312_044339_veda_pka

Pojmy

Jak se jmenuje uživatel, který záměrně provokuje a rozpoutává hádky a šíří na internetu nepravdy?

- Troll
- Skřet
- Fantomas
- Elf

Slovo troll pochází ze švédštiny. Ve skandinávské mytologii označovalo zlou bytost žijící v jeskyních či moři. Proti trollům se na internetu staví naopak skupina označující se jako elfové. Ti anonymně vyvracejí nepravdy nebo se snaží infiltrovat dezinformační skupiny.

Jak se nazývá ověřování pravdivosti výroku?

- Fact-checking
- Right-finding
- True-evaluating
- Lie-hunting

Typickým příkladem v Česku je server Demagog.cz, který ověřuje výroky politiků a k jejich tvrzením doplňuje další zdroje.

Co je to „deepfake“?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- Video, u kterého je původní obličej nahrazen jiným
- Populární kooperativní online hra
- Firma, která se zabývá vymýšlením falešných zpráv
- Lživá zpráva, jejíž pravdivost lze těžce ověřit

S využitím umělé inteligence se jedná o technologii, která se zdokonaluje velmi vysokým tempem. Na počátku sloužila videa pouze jako vtip a byla na první pohled rozpoznatelná. Dnes už jsou kvalitněji zpracovaná videa k nerozeznání od reality a otvírá se tak prostor pro lži a dezinformace.

Co je to „hoax“?

- Šířená zpráva obsahující nepřesné nebo lživé informace
- Email nebo telefonát snažící se z uživatele vylákat heslo
- Krádež nebo zašifrování počítačových dat a požadování výkupného
- Kontrolní SMS odesílaná za účelem ověření uživatele

Zpráva má často senzační titulek nebo varuje před nebezpečím. Šířit se mohou prostřednictvím sociálních sítí nebo řetězových mailů. Databázi zachycených hoaxů lze nalézt na webu hoax.cz.

Co je to „informační bublina“?

- Stav, kdy k uživateli internetu proudí především informace, které jsou ve shodě s jeho názory
- Situace, kdy dva lidé lžou
- Stav, kdy v konverzaci jeden ze dvojice nenechá druhého mluvit
- Tento pojem je vymyšlený

Mít na sociálních sítích primárně naše zájmy je pro nás žádoucí. Je ale nutné si uvědomovat, že vidíme pouze úzkou část reality a jiní lidé mohou mít pohled velmi odlišný.

Jak můžeme popsat „koncesionářské poplatky“?

- Označení pro poplatky, které představují základní zdroj financování dvou veřejnoprávních médií
- Trestné úplatky mezi novináři a redakcemi
- Označení zpoplatnění nároku na sledování televize
- Poplatky za odběr novinek z facebooku

Účelem je oddělení financování médií od vlivu politiků. Princip fungování se v různých zemích liší, ale státní televizi mají téměř všechny evropské státy.

Pravda, nebo lež

Je uvedené tvrzení pravdivé?

Ostrov Tuvalu získává významnou část rozpočtu díky tomu, že o jejich internetovou doménu .tv mají zájem společnosti z celého světa. PRAVDA - ostrov má asi 11 tisíc obyvatel a příjmy z prodeje domény činí 8% státních příjmů.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Tuvalu>

Na Islandu existuje aplikace, která obsahuje údaje o obyvatelích za posledních 1200 let. Díky tomu mohou

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Islandané zjistit, zda člověk, se kterým chtějí mít vztah, není jejich příbuzný. PRAVDA - aplikaci používají dvě třetiny obyvatel. Jedním z důvodů je, že se na Islandu nepoužívají klasická příjmení jako u nás, ale příjmení vytvořené z křestního jména otce.

<https://www.islendingabok.is/english>

Při epidemii koronaviru se díky úbytku turistů v italských Benátkách vyčistila voda. Do města se díky tomu po dlouhých letech vrátili delfíni a labutě. NEPRAVDA - labutě se zde vyskytují běžně, zpráva která se šířila po sociálních sítích obsahovala fotku delfínů z úplně jiného místa.

https://www.nationalgeographic.com/animals/2020/03/coronavirus-pandemic-fake-animal-viral-social-media-posts/?fbclid=IwAR1Zz2bPtLFsbVyRbamVATQrFYR8tceSUVodrbGilRgo_DwwZp_iUqGDLal

Tři lidé na následujícím obrázku nikdy neexistovali. Která osoba je skutečná?

Vpravo dole je Tom Brady, jeden z nejlepších hráčů amerického fotbalu v historii. Ostatní obličeje jsou vygenerované pomocí umělé inteligence.

<https://thispersondoesnotexist.com/>

Jedno z videí vzniklo úpravou druhého. Které z nich je původní?

<https://www.youtube.com/watch?v=cQ54GDm1eL0&t=1s> (čas 0:40 - 1:03)

Je uvedené tvrzení pravdivé?

Při očkování vakcínou proti covid-19 se do těla dostává samotný virus. Díky tomu je po očkování zvýšená

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

možnost, že se člověk koronavirem nakazí. NEPRAVDA - Žádná z vakcín proti covid-19 neobsahuje celý virus. Vakcíny obsahují jen součásti, které budou stimulovat imunitní systém, aby vytvořily protilátky.

<https://koronavirus.mzcr.cz/dezinformace-o-covid-19/>

Statistika

Kolik procent obyvatel planety je připojeno k internetu?

- 57 %

https://en.wikipedia.org/wiki/Global_Internet_usage (data z roku 2019)

V Evropě se jedná zhruba o 82,5 %.

Jaká je zhruba průměrná doba, kterou stráví člověk na sociálních sítích v České republice?

- 143 minut

Z pohledu jednotlivých sítí vede Facebook před YouTube a Instagramem.

https://www.mediaguru.cz/media/8881/media_adı2019_final.pdf?fbclid=IwAR1atwH9mgxHW DpJpn8RFO4Ia-0SQgFGGvPRYkpdLl9RxCmwiQEAfSo3ni0

Kolik webových stránek existuje v České republice?

- 4 148 000

Je to tedy zhruba 39 stránek na 100 obyvatel. Pro porovnání například v Itálii je to 42, ale v Německu pouze 24 a na Slovensku 25.

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_number_of_Internet_hosts

Jak velké množství videí je nahráno po celém světě na Youtube každou minutu?

- 500 hodin

<https://www.thestreet.com/investing/youtube-might-be-worth-over-100-billion-14586599>

Kolik unikátních uživatelů se měsíčně připojí na Youtube?

- miliardy

<https://ct24.ceskatelevize.cz/media/1527110-za-deset-let-se-stal-youtube-druhou-nejnavstevovanejsi-strankou>

Média

Kdy byla vytvořena první barevná fotografie?

- 1861

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

První fotografie celkově byla vytvořena v roce 1826 ve Francii. První barevná fotografie vznikla v Londýně v roce 1861 a k jejímu vytvoření byly použity tři základní barvy - modrá, zelená a červená - které jsou používány i u dnešních fotoaparátů a obrazovek.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Historie_fotografie

Kdy začaly vycházet první noviny v českém jazyce?

- 1719

Celý název byl „Sobotní pražské poštovské noviny z rozličných zemí a krajín přicházející s obzvláštním Jeho císařské a královské Milosti nadáním obdarované“. Znamější jsou pod kratším názvem „Pražské poštovské noviny“. Stály 6 krejcarů a fungovaly do roku 1772.

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2724503-prvni-cesky-psane-noviny-psaly-o-valkach-i-plesech-zacaly-vychazet-pred-tremi-sty>

Co je typické pro veřejnoprávní médium?

- Dostává peníze z daní a má zákonem dané povinnosti
- Zabývá se především soudními spory
- Šíří dezinformace
- Má víc jak deset vysílacích stanic

Za první veřejnoprávní médium na světě je považováno britské BBC, které vzniklo v roce 1922.

Jedním veřejnoprávním médiem je Česká televize. Jaké je další?

- Český rozhlas
- Parlamentní listy
- Lidové noviny
- TV Barrandov

Kromě televize a rozhlasu v Česku existuje ještě Česká tisková kancelář, která je někdy jako veřejnoprávní označována. Má zákonem definované povinnosti, ale nemá příjem z veřejných prostředků. Články a fotografie od ní často přejímají také jiná média a jako autor je obvykle uvedena zkratka ČTK.

Jménem kterého zvířete se označuje „neověřená, senzační či skandální, často nepravdivá zpráva“?

- Kachna
- Zebra
- Liška
- Vrána

Pojem údajně vznikl díky francouzským novinám, které v roce 1775 otiskly smyšlený článek o lovu divokých kachen. K rozšíření mohla pomoci i slovní hříčka, protože neověřené zprávy byly označovány zkratkou NT, co lze vyslovit podobně jako slovo „ente“, které v němčině znamená kachna.

Co je to “perex”?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- Krátký úvodní text článku
- Součást objektivu fotoaparátu
- Barevný styl novin nebo webových stránek
- Znělka použitá ve videu

Obvykle se jedná o 2-5 vět, které mají za úkol upoutat pozornost čtenáře a nastínit téma článku. Perex se často nachází mezi nadpisem a obrázkem nebo je barevně či velikostí písma odlišen od zbytku článku.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY